Бухэ оронуудай пролетарьнар, нэгэдэгты!

ИЮЛЬ 26 Среда 1939 он № 170 (2810) Сэн 10 мунгэ

БУРЯТ-МОНГОЛ ҮНЭН

ВКП(б)-эйн Б.-М Обкомой ба БМАССР-эй Верховно Соведэй Президиумэй ОРГАН.

Maassova-politiiçeske xydelmeriiin saaşadaa debzeltiin tyløø

Bolьşevligyydei paarti bolbol xezeedeşji maassanuudai dunda politiiçeske xydelmeride, araduudiiji kommuniizmiin dyyxeer xymyyzyylelgede tusagaar jixe xaixaramzajaa tabihan ba labinaşji. Leenin—Staalinai paartiiin istoori bolbol maassanuudlai yrgen barisaa, ede barisaanuudiiji sag yrgelze bexizyylelge, maassanuudai gooloslijinь şagnaza ba tedenerei xeregselnyyd ba ereltenydiijinь oilgozo şadalga—xeden arbaad millioon azalşadiiji xoinohoo daxuulxiijinь tereende tuhaladag, bolьşeviig paartiiin zailaşagyi çerlaanuudanь iime geze bidenerlijl hurgana.

Azalşadai xydelmerileze ba azahuuza baihan gazarnuudta, zavooduud ba faabrikanuudta, kolxoozuud ba sovxoozuudta, gernyyd ba niitiin bairanuudta, xaanaşji, politiiçeske xydelmeri xadaa maassanuudtai paartiiin lahaldaşagyi barisaajinь, paartiiin amzaltatai, yrezeltei jabuulgiijinь, plaanuudainь, prograammainь bejelyylgiiji xangana. Egeel iime deerehee, paarll bolbol azalşadtai barisaagaa yderbyri bexizyylxiijinь, tedenerei xeregselnyyd ba ereltenyydii sag soonь xangaxiijinь, politikiin ba togtoolnuudai udliiji partiiina bişe maassanuuda oilguulxiijinь kommuniist byxenhøø erene.

Bolьşeviig paartiiin arsenaalla, maassova politiiçeske xydelmeriiin, azalşadiiji yderbyriin bolьşeviig viljaanida abaliin ton olo-janziin foormanuudai ugaa jixe ooped bii. Ygøør, zarim partiiina organizaacanuudta manai agitaaca xadaa serьjoozno dutuuudhaa—sezoonnostь, kampaeişçine, øødegyigøør xydelnerilgehøø mynøø xyrter zaiaagyi.

SSSR-ei Verxoovno Soveede, myn tereşelen sojuuzna ba avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungalgiiji beledxelgiin ydernyyd ygedende hanagdana. Tiixede, maassova politiiçeske xydelmexadaa gigaant jixe dalaisatai bolhon baina. Urdanь, manai ronoi azalşad bolbol politiiçeske xymyyzyylelgede tiime yrgeneør yşøø xabaaduulagdaagyi baigaa geze xelexede bolno. Bolьşeviig yge xadaa goood ba dereevniiin azalşa byen xyrter oşoo hen. Agitaator, kommuniizmiin ideinyyd ba ozungnuudiiji bejelyylegşe bolbol xaanaşji jabadag baigaa. Ede ydernyydte, predprijaatinuudta agitaaca xadaa hungaliin uçaastoguudta—azalşadai azahuudag gazartanь ugaa jixe politiiçeske xydelmeritei zoxilbulagdahan baina. Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudta beledxelgiin yjede, partiiina organizaacanuud xadaa maassova xydelmeriiin tuilai jixe oopedl boloo, bolьşeviig agitaaciin ienyyd oopeduudaar bajazaa, partiiina bişe xynyydei jixe armiiji aktiivna obşçeestvenlstьde, tyryyşiin eelzeende, agitacioonno xydelmeri e dyyylee.

SSSR-ei Verxoovno Soveedte Sojuuzna, avtonoomno respyyblikenyydei Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudai yleer, niutaguuddaxi byxii partiiina organizaacanuud bolbol agitacioonno xydelmeriiin tiagdahan xemzeeji gansal xizyylxe bişe, xarin arad zool egeel yrgen sloinuudiiji bolьşeviizmeer zebsegleze, yderbyriin ideine-politiiçeske viljaanida abza, saaşadaa debzele johotoi baigaa. Xarin øøhe azalşad—xydelmerişed, kolxoozniguud, intelligeentnyyd xadaa politiiçeske znaanitai bolxiiji jixete sened, ulasxoorondiin ba gadiin azabaidalai byxii sobiituudiiji oilgoxiiji ermelzened, ge ygøør xelebel, bolьşeviig en ygede ugaa jixe erelte ned. Zygøør, zişeenь, Moskoovsko ooblastiin promişno ceentrte, Serpyxoovo goorodto, maassova-politiiçeske xydelmeriiin jamar bain tuxai „Praavdada“ tolilogohon korrespondeencenyyd bolbol partiiina oloxon organizaacanuud xadaa Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudai gerheneinь hyyleer, arad zool zarim gryyppenyydei dunda politiiçeske xydelmeriiji huladxaa ba xarin zarim uşarnuudta, oroidooşji boliuulaa geze xaruulna. Serpyxoovto, gerei ezen exener nyxer Krytikoovaagai medyylxenь:

—Bidener, Deede Gonçaraanuudta azahuunabdi, teed, jamarşji agitaatornuudiiji medenegyibdi, ende Styypina xadaa (baha gerei ezen exener) øøriingøø agitaatoriiji magtaza, terenei hain xydelmeriiin tyløø bajariiji xyrgene, xarin bidenerte xaraaxaşji, magtaxaşji xynygei.

Ene xadaa hyylşiin zilnyydte, ilangajaa Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudai yjede, honirxodog byxii asuudalnuudtanь bolьşeviig ynen, todorxoi xariuu ygedeg baihan agitaatortai uulzaza hurşahan soveed exenerei goolos myn. Verxoovno Soveedyydte hungaltanuudai yjede, uçaastoguudta maassova politiiçeske xydelmeri jabuulhan xeden miagaad agitaatornuud bolbol øøhediingøø jixe, blagoroodno xeregiiji yrgølzelyylheer baina. Zişeenь, „Kraasna Tekstiilьşçica“ geze Serpyxoovsko faabrikahaa nyxer Byrmiistrova xadaa xyygedei jaaslinuudai sotryydniguudai dunda politiiçeske xydelmeriiji entyziaazmtai ba duratai gaar, gurban zilde tahalduu gyigøør jabuulza baina. Xarin tiixetei xamta, nileed olon agitaatornuud xydelmerijøø boliuulzarxihiijinь temdeglengyi baiza bolxogyi. Tyryyşiin eelzeende, agitacioonno xydelmeride xaixaramzajaa, kontroolь ba xytelberijøø huladuulhan, niutaguuddaxi partiiina organizaacanuud eneende zemetei bainad.

Serpyxoovsko gorkoomoi tooлohonoinь johoor, hungaltiin kampaaniiin yjede xydelmerilhen 2818 agitaatornuudhaanь, mynøø, miil 563 xyniinь xydelmerieze yrgelzelhøør baina.

Serpyxoovsko partiiina organizaaca xadaa byxii agitacioonno xysenyydee xaraadaa abza, urdanь hungaltiin uçaastoguud baihan, gazarnuudta xydelmeriiji urdiinxidalanь adaliaar haizaruulga tuilalgiiji øøriingøø ton oiriin zoriigo bolgon tabina. Ene ton hain, eneeniiji amarşalaxa le xeregtei. Byxii niutaguuddaxi partiiina organizaacanuud xadaa eneeniiji xexe johotoi.

Zoriigo jyyb gebel, agitaatornuudai aarmiiiji yrgedxexe, yiledberide ba azalşadai azahuuhan gazarnuudtaşji maassova politiiçeske xydelmeriiin xygzelgiiji byxii xemzeegeerenь xangaxahaa gadna xarin xaanaşji, politiiçeske agitaaciin şanariijinь deeşelyylxe. Azalşadai politiiçeske ba kylьtyyrne xemzeenь tahalduugyi urgana. Agitaatornuud bolbol SSSR-ei dotoodiin azabaidaldaxi şuxaliin şuxala sobiitinuudiiji, bolьşeviig paartiiin, terenei Staalinska Centraalьna Komiteedei ba soveed praviitelьstviin togtoolnuudiiji, ulasxoorondiin politikiin aktuaalьna asuudalnuudiiji slyyşatelьnyydtee zybøør ba şadamaraar oilguulxiin tula hainaar beledxexe johotoi.

Raikoomuud ba exin partorganizaacanuudhaa, agitaatornuudiiji gansal şilelge ba beledxelge bişe, xarin agitaator byxenei xydelmeriiinь xoinohoo yderbyriin huldışagyi kontroolь baiguulxiijinь eregdene. Predprijaatinuudai partbiyroogoi ba raikoomuudai dergedexi agitkollektiivyyd bolbol olonxidool muusa xydelmerilene. Xariuusalgata ba xyndete jabuulgadanь agitaatornuudiiji xysed beledxenegyi geze sexe xelexe xeregtei.

BKP(b)-ein CK-gei Maiska pleenym xadaa azalşadai depytaaduudai niutaguuddaxi soveedyydte hungaltanuud tuxai asuudal tuşaa togtool gargaa. Delxei deere egeel demokratiiçeska Staalinska Konstituuciin yndehe huuri deere, SSSR-ei graazdanuud bolbol azalşadai depytaaduudai xizaarai, oblastnoi, okryznoi, gorodskoi, raioonno ba xydøøgei soveedyydiiji hungaxa yderiinь xolo bişe. Ene ugaa jixe ba ton xariuusalgata xydelmeride mynøønhøø beledxexe xeregtei.

(„Praavdiin“ tyryy bişeghee)

Tariaa xuriaalgadaa haitar beledxeje!

Muxar-Şiber. Ene zilei tariaanai ynder urgasa xadaa tariaa xuriaalgiin maşiinanuudiiji şanar haintaigaar sag bolzortonь remoontlozo, tariaanai xuriaalgiiji agrotexniiçeske bogonixon bolzor soo, geegdelgyigøør xuriaan abaxiiji erene. Iimehee, aimagai partiiina ba soveed organizaacanuud bolbol ene xeregte serьjooznoor anxaralaa tabiza, gyrenei ton jixe politiiçeske udxaşanartai kampaani—tariaanai xuriaalgada obrozcoovoor beledxeze, Aguujixe Staalinai, zil byri 8 milliaard pyyd tariaa xuriaan abaxa gehen loozungiiji bejelyylxiin tyløø byxii xysejøø mobilizovaalxa johotoi baigaa.

Mynøø yjede tariaa xuriaalgiin maşiina zebsegyydiiji remoontlozo baihan teempheenь xaraxada, ton udaanaar yngergegdeze baina. Zişeelxede, Noovo-Zagaanai selьsoveedei, „K r a a s n a Z a g a a n“ kolxooz (tyryylegşenь Ivanoov) bolbol 12 zaatkiiji remoontloxo baihan aad, 5-6-jinь remoontlozo, plaanaa 40-50 % dyyrgee. Tus kolxooz bolbol oroohо xadagalxa 22 ambaarnuudiiji remoontloxo ba dezenfeekce xexe baigaa, zygøør, dursagdahan ambaarnuudtanь yngeregşe zilei natuuroplaatiin 800 garan ceentner, xleebozaakypai 1000 garan ceentner oroohon mynøø xyrter xadagalagdaxaar. Kolxoozoinь tyryylegşe nyxer Ivanoov bolbol „tariaa xuriaalgada exilelge yşøø ydii“ gehen tendeencetei baina. Gadna, kylьtyyrne polevoi staaniiji remoontlozo, tariaa xuriaalgada xydelmerilexe kolxoozniguudiiji dyyren beledxelteigeer ugtaxiin tyløø xydelmeri jabuulagdanagyi.

Şaraldain selьsoveedei, Kaganooviçiin neremzete kolxooz (tyryylegşenь Ovçinnikov) xadaa zaatkiin remoontiiji muu bişeer yngergeze baibaş, şuxala xeregtei boloxo zapaasna çaastьnuudiiji beledxeegyi. Uşar iimehee, tariaa xuriaalgiin gol tyleg yjede, zaatkanuudai xydelmerilexejøø arsaxanь xolo bişe. Myn tereşelen, kylьtyyrne polevoi staaniiji remoontloigo jabuulagdanagyi.

Sutain selьsoveedei, Kaarl Maarksai neremzete kolxooz (tyryylegşenь Barmiitov) 3 zaatka remoontloxo baihan aad, negiijiş remoont'loogyi, 15 ambaarnuudainь 6-7-danь yngeregşe zilei oroohon xadagalaanda baina.

Kombainanuudiiji salgaxiin tula elьgeegdehen, BKP(b)-ein OK-gei ba Narkomzeemei komiissa (tyryylegşenь nyxer Cereenov) bolbol ijyyliin 16-da Gaşain MTS-iin kombainanuudiiji şalgaxa zuuraa, nileed olon serьjoozno difeektnyydiiji eliryylze, oiriin sagta likvidirovelxiiji duradxaad, tariaanai xuriaalgada xangaltagyigøør beledxee geze viivod xehen baina.

Hyylei medeegeer, aimag sooxi, remoontlogdxo johotoi zaatkanuudai 50 garan proceentnь, ambaarnuudai 50 proceentnь remoontlogdohon baina. Aimagai olonxi kolxoozuudtanь tariaa xuriaalgiin yiledberiiin plaan tabigdaagyi, tariaa şirexe tergenyyd remoontlogdoogyi, meşkotaariiji xysedøør beledxegdeegyi ba neemel toog, zernosyşilka g.m. belen bişe baina.

Gadna, Muxar-Şiberei aimagta zootexniiçeske 33 şine objeektnyyd, 20 garan yngeregşe zilnvydei objeektnyyd barigdaxa baigaa. Şineer barigdaxa objeektnyydeinь bariiga oroidoo 10 garan proceent dyyrgegdee. Aimagai zarim kolxoozuud ene xeregte xaişa xereg xandana gebel, Sutain selьsoveedei, Kaarl Maarksai neremzete kolxooz plaanaigaa johoor 1939 ondo 100 tugalai baixa teliaatnig, 40 tolgoi moridoi baixa nege koniyyşni ba izoliaator bariхa baihan aad, exileedyi ba bariigiin materiaalnuudiiji beledxeegyi şaxuu; bariigiin brigaada xadaa 16 xyneer organizovaalagdaxa baihan aad, mynøø miil 4 xyniiji nariaadlaad baina. Edenşji xydelmeriøø exileedyi. Gaşain MTS-eer obsluuzivalagdadag, Kiirovei neremzete kolxooz (tyryylegşenь Proo-xorov), Xaraşiberei selьsoveedei „Pobediitelь“ kolxooz (tyryylegşenь Mixailov) ba busad bolbol zootexniiçeske bariigiiji xeregseedeggyi ba bariigiin brigaadanuudiiji dyyren ykomplektovaalza şadaagyi baina.

D. Rinçinoo.

BKP(b)-ein Okoomdo

BKP(b)-ein Obkoomoi dergede, ijyyliin 23-ai yder, Aikoomuudai sekretaarьnuudai ba aimgyisedkoomuudai tyryylegşenerei soveşçaani bolbo. Ene soveşçaani deere, Kabaanskiin (Beliaajev), Muxar-Şiberei (Piisarev), Tarbagatain (Dyydnikoov), Zediin (Yşnaajev), Biçyyrei (Ilьkoov), Zagarain (Fomiin), Xoriiin (Jaziikov), Priigorodno raioonoi (Medvecdev), Jaruuniin (Ardaalov) aikoomuudai sekretaarьnuudai ba aimispolkoomuudai tyryylegşenerei doklaaduudiiji sonosobo.

Tedenei doklaaduudhaa elirheniinь xadaa, dursagdahan aimaguudta ba respyyblikiin olonxi niutaguudta ybehe xuriaalgiin xydelmeri xangaltagyigøør jabana, azalai disciplilne yşøøl hula, ilangajaa Jaruuniin, Zagarain ba busad aimaguudta xydelmeride garadagg i xynyyd yşøøl bii baina, politiiçeske-maassova xydelmeri ton hulaar jabuulagdana, looderьnuudtai—xuurmag kolxoozniguudtai temesel hulaar jabuulagdana—eneen deerehee, ybehe xuriaalgiin xydelmeri xoişo tatagdaza, haataza, plaanainь dyyrgelte tahaldana geze medegdebe. Gadna, Muxar-Şiberei aimagta ybehe xuriaalgada 4139 xynyyd xydelmerilxe johotoi baihan aad, mynøø araixan 71 proceentnь azallana, xuriaalgiinь plaan 25.8 proceent dyyrgegdee gexe gy, ali 11621 gaa sabşagdahan, 8130 gaa hyrilegdehen baina. Tariaa xuriaalgada beledxel—muu. Tendexi xojor MTS-yydei byxii kombainanuudanь remoontologdohon bolboş, praviitelьstvenne komiissaar şalgaxadanь, olon dutuunuud oldohon baina, 249 zaatkanuudhaa 18!-nь gy, ali 72,5 proc. remoontologdoo, 491 ambaarnuudai 253-nь seberlegdehen, remoontlogdohon ba dezenfeekce xegdehen baixa jym. Nileed olon ambaarnuudanь yngeregşe zilei tariaagaar dyyren baibaş, syløølxiin tuxai xemzee abtaagyi. Biçyyrei, Xiaagtiin, Zediin, Tarbagatain, Xoriiin aimaguudta bahal tiime polozeenitei baina.

Tus a i m a g u u d a i xytelberilegşedei doklaaduudiiji, sonosood busad aimaghaa signaalnuudiiji abaad, Narkomzeemdexi medeenyydtei taniilsaad baixadaa, ybehe xuriaalgiin xydelmeri, tariaa xuriaalgada beledxel muugaar jabana geze sexe viivod xexeer bolno.

Zarim aimaguudta, siloos daralga xangaltagyigøør jabuulagdana, xeden (Zede, Zagarai, Selenge ba busad) aimaguudta yngeregşe zilde daragdahan siloosiinь xereglegdengyi yzehen ba gadna, siloosoi xuuran nyxenyydiiji seberlengyigøør, mynøø siloosoo xeze exilhen uşarnuud bii baina.

Olonxi aimaguudta, tariaan edieeşeze exilxenь oirtoo, aavgusta negenhee xoişo xuriaalga exilxiiji xylieexe poolinuud olon baina. Kombainuud gol tyleb belen bolhon baibaşji, şalgalta xehenei rezylьtaadta, olon dutuunuud— defeektnyyd oldono, zaatkanuudai olonxinь yşøøl xysed remoontologdoogyi baina, xuriaalgiin xydelmeriin plaan mynøø xyrter, xeden olon kolxoozuudta tabigdaagyi baihanь, kombainanuudta uçaastoguudainь bexilen ygtøøgyinь—urgasa xuriaalgada beledxelei xydelmeriin hulaar jabaza baihanь—elirebe.

Tereenhee gadna, busad xede xeden asuudalnuud—malazalai tuxai, busad ooblastьnuud, xizaarnuudhaa kolxoozniguudiiji urixa ba tereende beledxelei xydelmeriin tuxai asuudalnuud xelsegdee.

Tus soveşçaani deere, BKP(b)-ein Obkoomoi sekretaarь nyxer Bygajoov, BMASSR-ei SNK-gei tyryylegşe nyxer Ivanoov, BMASSR-ei Narkomzeemei orologşo nyxer Lubsaanov ba nyxer Ignaatьjev gegşed vestypaalba.

Nyxer Ignaatьjev xadaa aimaguuddaxi xydøø azaxiin xydelmerinyydei jabasanuud tuşaa togtozo, dutuu dundanuudiinь konkreetneer zaaxahaa gadna, oiriin ydernyydte bejelyylegdexe johotoi onso şuxala zoriigonuudiiji tabiba: ene geheer, 2-3 xonogoi torşo soo, xydøø niutaguudta organizacioonno-politiiçeske xydelmeriiji bolьşeviig johoor şinedxen tabixa; xydelmeriiin alibyxii plaanuudiiji kolxooznig byxenei, soznaanida brigaadanuud byxende xyrgexe; azalai disciplinlliji ebdegşed—xuurmag kolxoozniguudtai erid şangaar temesexe ba azalxeze şadaxa xynyyd byxeniiji xuriaalganuudai xydelmerinyydte xanduulxa, baaxan yxibyydtei exenyydei xydelmeride garxa argabaidal olgoxiin tula jaaslinuud, ploşçaadkanuudiiji organizovaalxa, azalai byri ynder bytøøsiin tyløø temesel—staxaanovska xydeløøji ynexøør yrgenøør delgeryylxe, socsorevnovaaniiiji ulam xyseteigøør—yrgenøør jabuulxa; malnuudtaa xysed xyrexe tezeelei baaza baiguulxiin tula byxii xemzee abxa, ybehe xuriaalgiiji zaabol aavgustiin 1-hee urid dyyrgexe, tariaa xuriaalgada beledxelei xydelmeriiji şangadxaza, aavgustiin 1-de gy, ali uridşjihaanь, edieeşehen tariaaji xuriaaxaar, maassova xuriaalgada oroxoor bojevoi belen haixiiji—raioonuudai xytelberilegşed, kolxoozuudai tyryylegşed, selьsoveedyyd, MTS-yydei xydelmerilegşed xangaxa ba xariuusaxa johotoi. Ede xydelmerinyydiiji jabuulxatajaa xamta, busad xemzeejabuulganuudta oçeroodnostiiji gargangyi, bygediinь-sag soonь, hain şanartaigaar bejelyylxiiji erebe,

Byxesojuuzna fizkylьtyyrne paraadta xabaadagşad—Kreemlьde

Ijyyliin 2-to, Ulaan plooşçadь deere fizkylьtyyrnigyydei Byxesojuuzna paraadta xabaadagşad—oronoi erxim fizkylьtyyrnigyyd bolbol paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşedtei uulzahan baina. Ydeşiin 9 çaasta, RSFSR-ei Verxoovno Soveedei zasedaaniiin zaal xadaa sojuuzna respyyblikenyydei fizkylьtyyrnigyydei, sportiivno oobşçestvonuudai tyløølegşedøør, stoliiciin elite xynyydeer dyyren bolno.

Nyxed Staalin, Moolotov, Voroşiilov, Kaganooviç, Kaliinin, Zdaanov, Mikojaan, Beerija, Şveernig, Malenkoovoi jirexedenь, nerjeme yni udaan ovaaca bolno. Bygedeeree, xyl deeree bodzo, nyxer Staaliniiji ba terenei soraatniguudiiji amarşalna. Şanga duugaar „uraa“ xaşxaraldaanuud bolno. Eldeb janziin xelenyyd deere, „Manai tyrei Staalin mandag!“, „Zaluuşuudai erxim xani, nyxer Staalinda amar mende!“ gehen abiaanuud negete bişe duuldana.

Nyxer Moolotov bolbol, ijyyliin 18-da bolhon fizkylьtyyrne gaixamşag paraadta xabaadagşadiiji, fizkylьtyyre ba spoortiin amzaltanuudtai daşaramduulan amarşalza, byxii zaalai ovaaca doro iigeze xelene:

— Soveed fizkylьtyyrnigyyd ba fizkylьtyyrnicenyydei elyyr enxe baixiin tyløø ba tanai niuurta, byxii soveed aradai, terenei fizkylьtyyrnigyydei elyyr enxe baixiinь ba zol zargalainь tyløø „Uraa“!

Nyxer Moolotovoi ede ygenyydiiji xelexedenь, byxii suglaragşadai omog bajar orjolno.

— Fizkylьtyyrnigyydei erxim xaniiin elyyr enxe baixiin tyløø, manai byxii aradai egeel ynete ba xyndete Xynei elyyr enxe baixiin tyløø—nyxer Staalinai elyyr enxe baixiin tyløø „Uraa“! Xeden minuutiin torşo soo, xyl deeree baiza, suglaragşad bolbol nyxer Staaliniiji amarşalna. Zaalai alişji talahaa—nacionaalьnostьnuudai xelenyyd deere, iime abiaanuud garna; Manai xani ba esege—aguujixe Staalinda „uraa“!

Azerbaidzaanska SSR-ei fizkylьtyyrnice—nyx. Mameedova yge abna. Nyxer Mameedova xadaa nyxer Staaliniiji ba Moolotoviiji, tereşelen paarti ba praviitelьstviin byxii xytelberilegşediiji Azerbaidzaanska aradai nerehee xaluunaar amarşalna.

Yzbeekske SSR-ei fizkylьtyyrnig nyx. Islaamov bolbol øøriingøø tobşoxon vestypleeni soo, Yzbekistaanai zaluuşuudai xyxiyyn ba sengelig, kylьtyyrne ba zaziitoçno azahuudag tuxai xelene. Nyxer Islaamov xadaa yzbeeg xelen deere xelebe. Gebeşji, terenei ygenь bygedede oilgostoi. Nyxer Islaamoval iigeze xelexedenь:—„Manai zaluuşuud xadaa øøhediingøø byxii xyse şadaliiji, socialiis exe oronoigoo xygzeltede ba halbaraltada ygexøør belen“—byxii suglaragşad bolbol øøhediingøø huurinuudhaa nege xyn şingeer bodzo, nerjeme ovaaca xene.

Nyxer Staalinda, paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşedte, tereşelen, manai aguujixe exe oronoi byxii fizkylьtyyrnigyydte ulaanarmeiske bojevoi fizkylьtyyrne amarşalgiiji xyrgehen nyx. Selezniovoi ygiiji ugaa jixe anxaraltaigaar sonosbo.

— Ulaan Aarmiiin fizkylьtyyrnigyyd bolbol,—nyx. Selezniov xelene,—bojevoi sloozno teexnikiiji şudalna, tiixe zuuraa, fizkylьtyyriiji duraldag ba tereniiji øøhediingøø bojevoi beledxelgenyydte xeregledeg baina.

Ene yder, bidener bolbol vojeenne naadamiiji xaruulaabdi. Ygløøder, xerbee xeregtei boloo haanь, manai paartiiin uriaagaar, manai soveed praviitelьstviin uriaagaar, bidener bolbol, nege xyn şingeer bodzo, ene naadamaa bojevoi naadam bolgoxo ba manai Narkoom, Soveed Sojuuzai negedei maarşal Voroşiilov xadaa bideniiji xaişan geze hurganab, tiimeer le daisadiiji soxixobdi. Xerbee xeregtei boloo haanь, bidener Ulaan Aarmiiin fizkylьtyyrnigyyd xadaa ygløøder byxii aradtajaa xamta, manai bulad Narkoomoi bojevoi xytelberi doro, nyxer Staalinai neriiji durdan, daisadiiji øøreinь territoori deere butasoxixobdi.

Tadzikistaanai zaluuşuudai nerehee, fizkylьtyyrnice nyx. Tyrsyynova bolbol nyxed Staalinda ba Moolotovto, tereşelen paarti ba praviitelьstviin byxii xytelberilegşedte dylete amarşalgiiji xyrgene. Terenei hyylde, Ukraiiniin fizkylьtyyrnigyydhee nyxer Xomeenko yge xelebe.

Ukraiinska aradai ba Ukraiiniin fizkylьtyyrnigyydei nerehee, nyxer Xomeenko bolbol xyxiyyn sengelig azabaidalaigaa tyløø, nyxer Moolotovoor tolgoiluulhan Xydelmerişen Tariaaşanai praviitelьstvodo ba araduudai voozdь nyxer Staalinda blagodaarnostiiji xyrgene.

Gryyziin fizkylьtyyrnigyydhee Dzorzaadze ba Armeeniin fizkylьtyyrnigyydei zyghøø—nyxer Ambarzyymin gegşed yge xelebe. Terenei hyylde, paarti ba praviitelьstviin xytelberilegşed ba fizkylьtyyrnigyydei xoorondo xaluun ba xani barisaagai beseede ba uulzalga bolno.

Uulzalga bolbol, byxesojuuzna ba ulasxoorondiin koonkursnuudai layreaaduud E. Gileelьse, D. Gamrekeeli, L. Gileelьse, SSR-ei aradai artiist M. Zeizen, Yzbeekske SSR-ei aradai artiistka Tamaara Xanyym, gyrenei estraadiiv artiistnuud Mirzojaanca ba Rezcoov, gyrenei ciirknyydei artiistnuud G. Arkaatova, A. Cvetkoova, L. Cvetkoov ba A. Elkiin, Moskoovsko ooperettiin teaatrai artiistnuud R. Laazareva, O. Vlaasova ba J. Gedroica, RSFSR-ei gabijaata artiist L. Orloova, aradai taanciin gyrenei ansaambliin artiistnuud A. Kovzeeva, V. Arseentьjeva ba Boriisov gegşedei konceertne vestypleeninyydeer ydeşegdebe. Duunuud ba pliaaskanuudai, tymer zamai ansaamblь bolbol iskyysstvonyydei gabijaata deejatelь I. Dynajeevskiiin ba tymer zamai dzaas-orkeestrei (dirizioor D. Pokraassiin) xytelberi doro, eldeb janziin programmataigaar ton jixe amzaltatai vestypaalba.

BMASSR-ei, SELENGIIN AIMAGAI KIIROVEI NEREMƵETE KOLXOOZOI URGASA XURIAALGIIN PLAAN

(Kolxoozoi çleengyydei xamtiin suglaan deere zybşen xelsegdebe)

BKP(b)-ein Centraalьna Komiteed ba SSSR-ei SNK bolbol xuriaalgatai toxiooldon uşaradag xydөө aƶaxiin bişe bişe xydelmerinyydiiji xuriaalgiin xydelmerinyydtei zybөөr zoxilduulgiiji, kombainanuudai ba xuriaalgiin prostoi maşiinanuudiiji zybөөr xereglelgiiji uridşalan xaraalza, MTS-uud, kolxoozuud ba sovxoozuudta urgasa xuriaalgiin plaanuudiiji sag soonь, xuriaalgiin exilxehee urid 9-10 xonoghoo xoƶom bişe zoxioolgiiji xangaxiijinь „1939 onoi urgasa xuriaalgada ba xydөө aƶaxiin produuktnuudiiji beledxelge beledxel tuxai" өөriingөө togtool soo duradxahan baina. Urgasa xuriaalgiin plaaniiji kolxoozniguudai xamtiin suglaanuud, MTS-uudai ba sovxoozuudai yiledberiiin soveşçaaninuud deere zybşen xelsexe.

Dooro tolilogdohon, Selengiin aimagai, Kiirovei nereмƶete kolxoozoi urgasa xuriaalgiin plaan xadaa BKP(b)-ein CK-gei ba SSSR-ei SNK-gei zaabarinuudai yndehөөr tabigdahan baina. Ene plaan bolbol xuriaalgiiji bogonixon bolzorto, geeltegyigөөr yngergexiiji xaraalna. Respyyblikiin Narkomzeem bolbol tariaa xuriaalgiin kampaaniiin yjede xydelmeriiin plaanuudiiji tabixadaa, urgasa xuriaalgiin ene zişeete plaanhaa xaraa abxiijinь byxii AZO-uud, MTS-uud ba kolxoozuudta rekomendovaalna.

Prostoi maşiinanuudaar xuriaaxiin tula yleegdehen massiivuud xadaa xadiin xaƶuu, dobo-gybeitei ba taharxai xeheg-xeheg baihan deereheenь, ƶaatka—samosbrooskiin noormo bagaar abtahan baina. Xydelmeriiin plaanai xojordoxi dutuu zyilenь jyyb gexede, kombainova xuriaalgiin hyylde, kolxoozdonь orooido 474 gektaar oroohoto kylьtyyrenyyd soxilgodo ylexe uşarhaanь, „MK-1100" molotiilkiin noormonь minimaalьnaar abtaba. Iime deerehee, respyyblikiin kolxoozuud bolbol xuriaalgiin yjede xydelmeriiin plaanuudiiji tabixadaa, ede serьjoozno dutuu dundanuudiiji xaraadaa abxa johotoi.

I. Xydelmerinyydei xemƶee

1939 ondo, Kiirovei neremƶete kolxooz bolbol xamta 874 gektaar oroohoto kylьtyyrenyydiiji, terenei toodo, I-dexi brigaada (brigadiiranь Garmazab Xandazaapov)— 431 gektaariiji xuriaaƶa abxa johotoi, tereenei 242 gektaaranь „Liyteescens—062" şiniice, 139 gektaaranь „Zolotoi Doozdь" ovioos ba 45 gektaaranь „Tylyynski—86/5" ovioos. Xojordoxi brigaadada (brigadiiranь Mangoloonov) — 443 gektaar, tereenei 247 gektaaranь „Liyteescens—062" şiniice, 118 gektaaranь „Zolotoi Doozdь" ovioos, 61 gektaar jarovoi roozь, 17 gektaar viiki ba greçiixe.

MTS-iin, kolxooztoi batalhan doogovoroi johoor, 400 gektaar urgasa kombainaar xuriaagdaxa, kolxooz bolbol 474 gektaariiji, xuriaalgiin prostoi maşiinanuudaar xuriaaxa baina. Urgasiiji xuriaaxatajaa xamta, kolxooz bolbol paarai kylьtivaacalgiiji, steernide lyşçeeni xelgiiji, ziaabь xaxalalgiiji ba bişe bişe xydelmerinyydiiji jabuulxa baina.

Deere durasagdahan xydelmerinyydiiji dyyrgexiin tula, Selengiin MTS bolbol 4 traaktoriiji, 1 kombainiiji ba 1 „MK-1100" molotiilkiiji ygexe. Gadna, „Kraasna Oktiaabrь" kolxoozoi kombainova agregaad bolbol 86 gektaar ovioosiiji manaida xuriaaƶa ygexe jym. Kolxoozdo 3 avtomaşiinanuud, 129 morid, 8 b/ taarnuud, 9 ƶaatkanuud, 3 veejalkenyyd, 1 triijer, 1 sortiroovko, 16 morin tarmuurnuud ba bişe bişe şuxala inventaarьnuud bii.

Xuriaalgiin yjedexi xydelmerinyydte xojor brigaadiin 14 kolxoozniguud xabaadaxa baina. Xuriaalgiin plaan xadaa: kombainaar xuriaalgiiji xydelmeriin 16 yderte, prostoi maşiinanuudaar xuriaalgiiji xydelmeriin 9 yderte, natuuroplaata tuşaalgiiji xydelmeriin 19 yderte; tariaanai soxilgo ba seberlelgiiji xyd. 23 yderte, Steernide lyşçeeni xelge xyd. 5 yderte tariaanai somolgiiji (hyrilelgiiji) xyd. 20 yderte; kartaavkiin, korneplooduudai ba zelioonkiin xuriaalgiiji xydelmeriin 15 yderte dyyrgexeer xaraalagdan tabigdaba.

Xuriaalgiin xydelmerinyyd xadaa edieelehen urgamalnuudiiji tyyn şileze xuriaalgahaa exileed, korneplooidiiji, zelioonkiiji xuriaalga ba soxilgiiji dyyrgeter, xydelmeriin 24 yderte yrgelzelyylegdexe baina.

Kombainova xuriaalga, tariaaji soxilgo, oroohiiji seberlelge ba natuuroplaatiiji tuşaalga bolbol prostoi maşiinanuudaar xuriaalgaiji exilhenei hyylde, dyrbedexi xonogto exilegdexe baina. Boolto ujagşad ba maşiniistnuud bolbol oroohoto kylьtyyrenyydei xuriaalgiiji dyyrgeheneigee hyylde, өөhetiingөө daabariinuudiiji xaraalƶa yzөөd, ziaabь xaxalalgiiji xexe, kartaavkiin, korneplooudi ba zelioonkiin xuriaalgiiji jabuulxa baina.

II. Prostoi maşiinanuudaar xuriaalga

8 ƶaatkanuud xadaa xydelmeriin 9 yderei torşo soo, 474 gektaar gazariiji xuriaaƶa gexe gy, ali prostoi maşiinanuudta xaraalagdahan byxii plaaniiji dyyrgexe baina. Xydelmeriin oionzilei oopedtoi kolxoozniguud bolbol ƶaatkanuudai maşiniistnuudaar tomilogdonxoi. I-dexi brigaadada, 1,2,3,4 noomernuudai ƶaatkanuudta maşiniistnuud Badmacereenov, Radnaajev, Ƶamsaraanov Gombo, Daşicereenov Tubaan ba Maksaarov Hamazab gegşed xydelmerilxe.

Xojordoxi brigaadada, maşiniistnuud Ƶaançikov Ajuuşa, Erdeneejev Etigel, Badmazaapov Bazar ba Abidyyjeva Nima gegşedte 5,6,7,8 noomernuudai ƶaatkanuud tuşaagdaƶa ygtenxei.

Maşiina byxenei xoinohoo boolto boolgodo ba buxalnuudiiji tabilgada 6 kolxoozniguud tomilogdonxoi. Tariaaji booxodoo, gar tarmuurnuudiiji xereglexeer xaraalagdaa. Geeltegyigөөr xuriaaxiin tula byxii ƶaatkanuudanь zernoyloviitelьnyydteig.er xydelmerilxe baina. Massiivlji xuriaahanai ba tariaaji buxal bolgon tabihanai hyylde, negen darii koolosuudiiji moriin tarmuurnuudaar tarmalga jabuulagdaxa. Tariaaji boolgo ba koolosuudiiji tarmalgada xamta 48 kolxoozniguud xydelmerilxe baina. Obezliçkiiji ygei xexiin tula zvenoo byxende xuriaalgiin plooşçadь, unaagai xyse ba xuriaalgiin inventaarьnuud tuşaagdaƶa ygtenxei.

III. Kombainova xuriaalgiiji organizovaalga

Kombainioor—agregaadai naçaalьnig Ajuuşeejeva Dolsonoi agregaad (ştyrvaalьna Cedeenov Damba-Nima, „ÇTZ" traaktoral traktoriist Çagduurov Dorzo) bolbol xamta 314 gektaar tariaalangiiji xuriaaxa. Terenei toodo: negedexi brigaadada—Mangirta geze gazarta 125 gektaar jaarica, Tabxar geze gazarta 70 gektaar „Zolotoi doozdь" ovioosiiji xuriaaxa ba xojordoxi brigaada—Myndegerte 55 gektaar „Liyteescens — 062" şiniiciiji, Ƶalga geze gazarta 6 4 gektaar jaariciiji xuriaaxa baina. Agregaad bolbol tyryyşiin ydernyyde, Ƶalgiin 64 gektaar jaariciiji, Myndegerte 55 gektaar şiniiciiji xuriaaƶa dyyrgeheneigee hyylde, negedexi brigaadiin massiivta oşozo, Mangirtada 125 gektaar jaariciiji ba Tabxarta 70 gektaar ovioosiiji xuriaaƶa abxa baina.

Ajuuşeejevaagai kombainova agregaadhaa gadna V. Soobennikovaagai kombainova xojordoxi agregaad (xyrşe „Kraasna Oktiaabrь" kolxoozhoo) manai kolxoozdo xydelmerilxe baina. Ene brigaada bolbol Baruun-Beje gazarta 86 gektaar „Zolotoi doozdь" ovioosiiji xuriaaxa.

Nege kombainiiji obsluuzivalxiin tula 15 kolxoozniguud, 1 avtomaşiina, 2 bestaarkanuud, 1 ƶaatka tomilogdonxoi. Kombainaar xuriaagdaxa uçaastoguudiiji kolxoozniguud Radnaajev Şoldon, Dabaajev Sosor, Sambuujev Lydeb gegşed beledxexe, goriuuçiiji Maksaarov Şarab, uhiiji Dodoonov B. gegşed zөөxe baina. Oroohiiji avtomaşiinaar zөөxiin tula 3 kolxoozniguud: Radnaajev C., Radnaajev N., Sambuujev Lydeb tomilogdonxoi. Vesovşçiigoor Banzaarov B., stoorzoor Çimiitov gegşed xydelmerilxe baina.

Oroohiiji zөөxiin tula xojordoxi kombainiin agregaadta 6 bestaarkanuud 6 morid ba 6 kolxoozniguud, tomilogdonxoi. Negedexi kombainada tomilogdohon kolxoozniguud xadaa ende uçaastoguudiiji beledxexe, goriuuçiiji zөөxe, uhiiji zөөxe, xoolloigiiji organizovaalxa baina. Vesovşçigoor Dabaajev Sosor, stoorozoor Çimiitov Ƶ. tomilogdonxoi. Kombainanuudta soloomo baihan apparaad oboruudovalagdahan baina. Xadalga ba somololgo (hyrilelge) xojoroi xoorondo 3 xonoghoo yylyy bişe razriiv gargaƶa, hyrilelgiiji negen darii jabuulxa. Kombainaar xuriaagdahan tariaan xadaa şignegdeheneigee hyylde, kolxoozdo baihan, zernosyçşiilkenyydte xataan heberildexe oroxo ba daxin seberlegdexe baina.

IV. Somolgo (hyrilelge)

474 gektaar tariaan hyrilegdexe baina, terenei tood 1-dexi brigaadada 238 gektaar ba 236 gektaar xojordoxi brigaadada. Ene xydelmeriiji dyyrgexiin tula xojor brigaadanuudta 20 morid ba 12 kolxoozniguud tomilogdonxoi. Hyrilelgenь 4 tooguudta jabuulagdaxa gexe gy, ali 115-120 gektaar plooşçadьhoo tariaanь nege toogto sugluulagdaxa. Tariaaji (buxalnuudiiji) zөөlgiin raadius 1-1,5 kilomeetrhee deeşe bolxogyi baina. Hyrilelge bolbol xadalgiiji exilhenei hyyleer, 3 xonood baixada exilegdexe ba xuriaalgiin prostoi maşiinanuudaar xadalgiiji dyyrgehenei hyylde 13-daxi xonogto dyyrgegdexe. Yder byri hyrilegdehen tariaan xadaa molotiilkiin sag yrgelƶe tahaldalgyigөөr xydelmerilxe jabadaliijinь xysedөөr xangaxa ba hyrilelgiin byxii xydelmerinyyd 20 yderei torşo soo (tariaa soxilgiiji dyyrgexehee 3 xonog urid dyyrgegdexe baina. Enenii jabuulxiinь tula, Batuujev I., B. Bazaarov, B. Xandaƶaapov, D. Ƶamsaraanov, Ƶamsaraanov N., Norboojev X., Gomboojev X., Budaajev C. D., Oçiirov Ƶ., Budaajev B., Jeşeejev A., Budaajev A. gegşed tomilogdonxoi.

V. Tariaa soxilgiiji ba oroohoo seberlelgiiji organizovaalga

Tariaa xuriaalgiin exilhenei hyyleer, 4-dexi xonogtonь tariaji xojor smeeneer soxilgo exilxe ba 474 toonn tariaan soxigdoxoor xaraalagdaƶa baina. Ede xydelmerinyydiiji dyyrgexiin tulada Selengiin MTS bolbol nege „MK-1100" molotiilkiiji ygehen ba agregaadai naçaalьnigaar nyxer Cedeenov Şarab tomilogdohon baina. Agregaadta, xojor smeenede 54 kolxoozniguud xydelmerilxe. Molotiilkoor soxigdohon tariaan bolbol tere darii şignegdeƶe, sortirovaalagdaxa ba natuuroplaatada beledxelgiin pyynktnyydte ba kolxoozoi ambaarnuudta zөөgdexe baina. Tariaaji şignexiin tula Bazaarov D. tomilogdono. Ene molotiilko bolbol 23 xonog soo 474 toonn tariaaji soxiƶo dyyrgexe johotoi. Xerbee muu pogoodiin boloo haa, xydelmerilxe ysloovi baiguulxiin tula, 1-dexi ba 2-doxi brigaadanuudai staanuud deere xuşalgatai tooguud bii. Kolxooz bolbol 820 toonn oroohonoi bagtaaasatai ambaarnuudtai baina, tedenь nege daxin dezenseeceelegdehen ba xojordoxi dezenseekcelgenь aavgustiin 10-haa xoƶom bişe dyyrgegdexe. Şine urgasiiji tuşaan abalgada ambaarnuudiiji xysedөөr beledxexe bainabdi. Kombainahaa abtahan tariaan xadaa avtomaşiinaar zөөgdexe. Tariaaji seberlexiin ba sortiroovko xexiin tula 8 xynyyd xydelmerilxe.

VI. MTS-iin xydelmeriin tylөө natuuroplaatiiji tuşaalga

Bagsaalan xelexede, kolxooz bolbol natuuroplaatada 171 toonn tariaaji tuşaaxa johotoi. Tariaan xadaa oroohoo tuşaalgiin Ganzuurinska pyynktde tuşaagdaxa jym. Natuuroplaatiiji tuşaalga bolbol tariaa soxilgiin ba kombainova xuriaalgiin exilxetei xamta jabuulagdaƶa exilxe. Natuuroplaatiiji tuşaalgada toonn xaxadai xojor „GAZ" avtomaşiinanuud xydelmerilxe baina. Edener xadaa yder byri 3 reis xeƶe, 90 ceentner oroohiiji tuşaaƶa baixa. Maşiina byxenii 2 gryyzçigyyd ba nege provodnig obsluuzivalxa. Oroohiiji tuşaalgiin deerehee vesovşçiig Cereenov B. tuşaan ygeƶe baixa.

Natuuroplaatiingaa tuşaalgiiji 19 xonogoi torşo soo dyyrgexe. Polevoi 4 tooguudta, tyimerhөө hergiilxe instryymeentnyyd ba tyimer untargaaxa maşiinanuud bii. Goriuuçiiji xadalgaxa ba tamxi tataxa gazarnuud tusagaar tahalagdahan baina. Byxii avtomaşiinanuud ba kombainanuudta ognetyşiitelьnyyd bii.

VII. Soloomo ba poolovuudiiji xuriaalga

Xuriaalgiin şanar xadaa brigadiirnuud, şanariiji şalgagşa inspeektor nyxer Budaajev Naidanai zyghөө ba myn tereşelen kolxoozoi pravleeniiin ba revizioonno komissiin zyghөө yderbyri narin nagtaar kontroliirovelegdexe baixa. Zvenovooduud ba brigaadiirnuud bolbol kolxoozniguudai yder byri xehen xydelmeriiji tere ydertenь tuşaan abxa joho'ol.

Massiiv deere xydelmerinyydei dyyrgegdehenei hyylde, 2-3 xonoghoo xoƶom bişe, brigaadiin xydelmeriiji brigadiirnuud kolxoozoinь tyryylegşe tuşaan abxa.

Kombainova xuriaalgiin exilhenei hyyleer, xojordoxi xonogtonь soloomiiji hyrilelge exilxe. Ene xydelmeride xojor 15 yderte dyyrgegdexe. Moridoi (unaagai) xysөөr 260 gektaar ziaabь xaxalagdaxa baina. Ene xydelmeride urdanь ƶaatkiin maşiniistaar ba brigaadiin xydelmeriiji tarmalgada xydelmerilƶe baihan, 20 kolxoozniguud—plyygşedeer tomilogdonxoi. Ene xydelmerijөө xydelmeriin 15 yderte dyyrgexe bainabdi.

brigaadanuudhaa 8 xynyyd, tergetei ba tonogtoi 6 moriduud tomilogdonxai. Soloomonь 1 kilomeetrhee xolo gazarta zөөgdexegyi baina. Ede byxii xydelmerinyydiiji xydelmeriin 18 yderei torşo soo dyyrgexebdi.

Maassova xuriaalgiin hyyleer, steerniiji lyşçeeni xelge jabuulagdaxa baina. Steerniiji lyşçeeni xelgede nege „STZ" traaktor xydelmerilxe jym. 5 xonogoi torşo soo xydelmerijөө dyyrgexe gexe gy, ali lyşçeeni xelgiin plaaniiji xysed dyyrgeƶe, ziaabь xaxalalgiin xydelmeriiji exilxe baina. Gadna kombainova xuriaalgiin dyyr gegdehenei hyyleer, nege „ÇTZ" traaktor ziaabь xaxalalgiin xydelmeride oroxo ba iimehee ziaabь xaxalalga xydelmeriin,

Boodoi ujalgada xydelmerilƶe baihan kolxoozniguud (40 xyn xadaa 13 gektaar kartaavkiiji, 10 gektaar korneplooduudiiji ba 125 gektaar zelioonkiiji xuriaalgiin xydelmeride orolsoxo baina. Ede xydelmerinyyd xadaa graafigai johoor, 15—xonogoi torşo soo dyyrgexe.

VIII. Urgasiiji xaruuhalga ba tyimerhөө hergiilxe xemƶeenyyd

Kolxoozno urgasiiji narin niagtaar xaruuhaldag baibaş, tariaanai edieeşeƶe baixa yjede xaruuhalgiiji nileed haiƶaruulxa johotoibdi.

Xaruulşan nyxer Cereenovhee gadna, yşөө nege kolxooznig nyxer N. Radnaajeviiji tomiloxo. Tooguudta tariaaji, maşiiniiji ba goriuuçiiji xaruuhalxiinь tula urdanь baihan xojor xaruulşadai too xadaa mynөө 6 bolgogdoxo. Kolxooz deere tyimeriiji untargaaxa dryƶiine organizovaalagdanxai, tereniiji nyxer Dabaajev Sosor tolgoiilno. Dryyƶenigyyd bolbol molotiilьno ba kombainova agregaaduudhaa xolo bişe gazarta xydelmerilxe baina. Molotiilьno ba kombainova agregaaduudai baihan staanuudai xaƶuuda 30 vedroo bagtaasatai dyrbedyrben booçkanuud uhataigaar, terenei negenь tergen deere tabigdanxai baina.

IX. Xuriaalgada kolxoozniguudiiji xubaarilan tabilga

Byxii brigaadanuud ba zvenoonuudai xydelmeriin xemƶeetei zoxilduulan, tabliicanuud zoxioogdohon baina. Ede tabliicanuudiiji xaraad, xuriaalgiin yjede jyy xexe, xedii yder xydelmerilxe baihanaa kolxooznig medexe baina. Ede tabliicanuud xadaa xuriaalgiin yjede kolxoozniguudai xysiiji xer-zerge xereglegdeƶe baihan tuxainь niite kartiiniiji xaruulxa baina. Tabliica soo, xydelmeriinь ydernyyd toogoor xaruulagdana. (Tabliiciiji xara).

Zvenoonuud, agregaaduud ba brigaadanuuddaxi kolxoozniguudai spiisog	Xydelmeriin nerenyyd.												
	Kombainova xuriaalga	Prostoi maşiinanuudaar xuriaalga	Tariaa boolgo	Hyrilelge	Koolosuudiiji tarmalga	Tariaa soxilgo	Naturaalьna tylelge	Ziaabь xaxalalga	Soloomonuudiiji ba poolovuudiiji xuriaalga	Kartaavkiiji xuriaalga	Korneplooduudiiji xuriaalga	Zelioonkiiji xuriaalga	Xydelmeriin ydernyydei iitoog
I-dexi brigaada													
Ƶaançikovai, № 1 zvenoo													
1. Ƶaançiikov A.	—	9	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	24
2. Batuujev C. D.	—	—	9	—	—	—	—	15	—	—	—	—	24
3. Batomynkyyjeva C.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
4. Budaajev C.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
5. Maksaarova B.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
6. Mangoloonova D.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
7. Dambaajeva C.	—	—	—	—	9	—	—	15	—	—		—	24
Erdneejevei, № 2 zvenoo ba busad													
1. „MK-1100" molotiilkiin agregaad													
1. Baldaanov C.	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	23
2. Ajuuşejev O.	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	23
3. Bazaarov B.	—	—	—	—	—	23	—	—	—	—	—	—	23
4. ba busad													
2-doxi brigaada Badmacereenovai. № 1 zvenoo													
1. Badmacereenov R.	—	9	—	—	—	—	—	15	—	—	—	—	24
2. Budaajeva N.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
3. Badmaajeva B.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
4. Budaajeva B.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
5. Garmaajeva B.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
6. Badmacereenov D.	—	—	9	—	—	—	—	—	—	5	6	4	24
7. Soktoojeva D.	—	—	—	—	9	—	—	15	—	—	—	—	24

Busadanь myn le iime.

Urgasiiji xuriaalgatai xolbootoi şuxala xydelmerinyydte viirabotkiin noormiiji ba aƶalai tylberiiji kolxooz bolbol dooro durasagdahanai johoor togtoobo:

Xydelmerinyydei nerenyyd	Yder byriin viirabotkiin noormo	Aƶalta ydereer segnelge	Aƶaglalta
Xojor smeeniin moridoor xydelmerilxedөө ƶaatka—samosbrooskiin, oroohoto kylьtyyriiji xuriaalga	6,5 gekt.	1,75	
Booltonuudiiji ujalga	50 buxal	1,75	
Veejalkeer oroohiiji seberlelge	80 ceent.	1,50	xojor moridoor nege leemexte plyygeer
Koolosuudiiji tarmalga	7 gekt.	1,25	
Hyrilelge	100 buxal	1,50	
Ziaabь xaxalalga	0,9 gekt.	1,50	
Kartaavkiiji xuriaalga	0,08 gekt.	1,25	
Soloomo ba poolovuudiiji xuriaalga	3 gekt.	1,5	lapaatkaar

X. Kylьtyyrne-betovoi obşluuƶivalga

Kombainova agregaadai xydelmerilegşedei polevoi staanuud deere, tusagaar koomnatanuud oboruudovalagdahan ba ulaan bulan baiguulagdahan baina. Ende orod ba buriaad-mon gol xelen deere şine gazeed ba ƶurnaalnuud yder byri asaragdaxa baixa. Xojor xonog yngerxe byride, xaniin gazeed gargagdaxa. Yder byri doskaa deere kolxoozniguudai, zvenoonuudai, agregaadai ba brigaadanuudai xydelmeriin pokazaatelьnuud xaruulagdaxa baina. Kolxoozdonь xyygedei jaaslinuud bii, ene xadaa urgasa xuriaalgada baga yxibyydtei gerei ezen exenernyydei xabaadalsaxa byxii argabaidalnuudiiji olgono. Brigaada byxende raadioprijoomnig togtoogdoxo, sylөөtei sagtaa kolxoozniguud, kombainioornuud ba traktoriistnuud bolbol Ulaan-Ydehөө, Irkyytskehee ba Moskvaahaa transliaaciiji sonosoxo baina. Brigaadanuudta yder byri politunşalganuud jabuulagdaƶa baixa. Kylьtyyrne-maassova byxii xydelmerinyydiiji nyxer Ajuuşejev Togtoxo erxilexe baina. Xuriaalgiin kampaaniiin yjede, pooli deere xydelmerilƶe baihan byxii kolxoozniguudiiji produuktnuudaar (miaxa, oovoşço, toho) xysed xangaxabdi.

Ene plaan xadaa kolxoozniguudai xamtiin suglaan deere zybşen xelsegdehen ba byxii kolxoozniguudaar negen hanalaar batalagdaƶa abtahan baina.

Kolxoozoi tyryylegşe—Budaƶab Banzaraksaajev
Pravleeniiin çleen—C. Dorƶiijev
Brigadiirnuud: G. L. Xandaƶaapov,
C. Mangoloonov.

Харюусалгата редактор Р. БИМБАЕВ.

Адрес редакции: Центросоюзная 19 Телефоны: редактора — 3-44, отв. секретаря — 2-22, Сельхозотдел — 7-55, Промотдел — 5-07.

[illegible]

бурглавлит № 1107